

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

•Danica• izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za celo leto 7 kron, za pol leta 3 krcne 50 vinarjev, za četrto leta 2 k. oni. V tiskarni sprejemana za celo leto 6 kron, za 1/2 leta 3 krone, za 1/4 leta 1 krono 50 vin., ako bi bil petek praznik, izide •Danica• dan poprej.

Tečaj LIII.

V Ljubljani, 13. aprila 1900

List 15.

In vendar ne tako...

Na stolno cerkev se je mrak
naslonil kakor sen sladak ...
Ob sveti križ rešenja,
ob to drevo življenja
naslonil sem se jaz nocoj ...
Te tihe veje nad menoj
na tri strani cveto:
na vzhod, zahod — v nebo ...
In duša hrepenéče
pod vejami trepeče,
ozira se po njih. —

Tako je mati Eva
drevo spoznanja zrla:
„Ne smeva! res! ne smeva!“

„O ne! ne bosta vmrla!“
prijazen glas je Evi
zašepetal na levi —
„modrosti božje sevi
iz jabolka vzkipe ...
Verjemi, vzemi! Jej in jej
saj eno jabolko s teh vej! ...“

A nad menoj na vejah treh
rubini — sveta kri za greh,
rubini dragi svetijo,
ljubezni plamen netijo.
In duša hrepenéče
pod vejami trepeče,
ozira se po njih ...

Na desni kakor angel
veleva blag mi dih:
„Verjemi, vzemi! Pij in pij
saj eno kapljo te krvi! ...
Kaj nimaš želje do neba?“
„O pač! Še več! vse iz srca ...“
In vendar!

mati Eva

odtrgala si sad krasan
in s sadom zadnji rajski dan.
In vendar!

Jaz v te kaplje
verujem, upam z vso močjo,
kot ti in vendar ne tako ...

Mirovetski.

Cerkve in zvonovi v dekaniji Kranj.

V.

Šentjurij.

(Dalje.)

Podružnice.

I. Hotémože.

Na meji šentjurske in preddvorske župnije
stoji tik državne ceste, ki pelje na Koroško,
cerkev sv. Urha v Hotémožah. (O svetniku glej
Smledenik). Postavili so jo krog leta 1470. Nekaj
let pozneje t. j. 7. junija 1494 jo je posvetil
kaprulanski škof Peter Karol v imenu oglej-
skega očaka Nikolaja Donato (1493—1497).
Mimogrede omenjamo, da je škof Peter Karol
ob koncu 15. veka posvetil več Slovencev za
mašnike v kapeli sv. Ivana Krstnika v Cevdad-u
na Beneškem.

Hotémoška cerkev ni velika, prostora ima
za kakih 300 ljudi. Veliki oltar se odlikuje po
bogati ornamentiki. Delan leta 1701 je preobložen
z raznimi okraski, kakoršne je iznašla domišljija
17. stoletja v bujni dobi takozvanega rokoko-
sloga. Stranska oltarja sv. Marije Magdalene in
sv. Roka je nova napravil poljanski kipar Štefan
Šubic (1881). — Leta 1740 beremo tu duhovnika
(sacerdos in Hotemash) Ivana Puchperger.

Bržkone je stanoval v ondotnem gradu, kjer je sedanja Novakova hiša.

Stolp so zidali svetišču ob listni strani. Dobro vbrani trije zvonovi pojó v asdur trizvoku z glasovi $as-c-és = 1, 3, 5$. Premer jim je $105 : 89 : 69$ cm.

Veliki s podobami: Križ, ob njem Marija in sv. Ivan, sv. Helena s križem v roki, sv. Ureh. Vlit s težo 1010 funtov v Anton Samassovi livarni (1850).

Srednji s težo 688 funtov iz zvonarne Anton Samassove leta 1857. Križ, sv. papež Fabijan.

Mali ima napis: JOHANN CHRISTIAN RISER GOSS MICH ZI CRAINBURG ANNO 1752. Križ in vsi trije cerkveni svetniki: sv. Ureh, sv. Marija Magdalena, sv. Rok.

Dne 5. majnika 1884 je 36letni Jakob Urbančič, Mohorčev iz Hotémož, zvonil „jutranjico“. Revež stopi preveč na kraj, strmoglavi iz višine na tla in umrje isti dan vsled težke telesne poškodbe. Nauk: Stolpi naj imajo pri zvonovih močno ograjo. Trohnjene lese naj se odpravijo in nadomestijo z novimi. Ko hodijo zvonarji ob praznikih na vse zgodaj „pritrkavat“, primeri se lahko kaka nesreča, posebno v slučaju, ako niso popolno trezni.

2. Hrastje.

Vas Hrastje s podružnico sv. Mateja leži na levem savskem obrežju in pripada takozvanim „spodnjim vasém“ šentjurske župnije.

O Kristovem času so imeli Rimljani velik trgovinski promet v okolici genezareškega jezera. Da jim je nesla kupčija več dobička, nastavili so paznike, ki so pobirali davek od blaga (mitničarji, cestnarji). V tej nizki službi nahajamo tudi Mateja. A Gospod ga odloči za vzvišen poklic, ko ga izbere za svojega apostola. Oznanjeval je sv. vero baje v Etiopiji, afriški deželi med Egiptom in Abesinijo, ter umrl kot mučenec, preboden s sulico. Pravijo, da so prenesli njegovo telo v Salerno na Neapolitanskem. Sv. Matej nam je zapustil evangelij, ki se začenja s popisovanjem rodu Kristovega.

O Hrastju vemo iz preteklih časov naslednje: Cerkev je postavil leta 1665 imovit kmet. Kapelo sv. Ane na evangeljski strani je prizidal 1715 nek Pirec, da izpolni svojo obljubo (bil je brez otrok). Drugo kapelo na moški strani pa je dodal, da dobi cerkev simetrično podobo, ustanovnik beneficija Andrej Novak, s hišnim imenom Pirec, v čast Mariji pomočnici leta 1817. Vse tri prenovljene oltarje je blagoslovil kranjski dekan Ivan Reš 7. septembra 1873. Veliki se odlikuje z mnogoštevilnimi angelji in drugimi okraski (barok-slog 17. stoletja). — Hraški beneficijat Ignacij Valenčič (1846—1853), slovit homeopat in najhujši nasprotnik takratnih vlačugarjev-rokovnjačev, je zapustil med svojimi beležkami to-le opazko: „Hraški in prebačevski soseski je bilo obljubljenó že leta 1715, da dobita samostojno duhovnijo, popolno ločeno od

Šentjurija. Toda ljudem se ta želja ni izpolnila, ker je več nasprotnikov zaviralo ustanovitev nove župnije, med temi najbolj: vójdstvo velesalsko (Vogtei Michelstetten), župnijska duhovščina in šentjurski magnatje-gostilničarji, ki so se bali, da jim ne odide kaj dobička.“ Nasproti pa se je ljudstvo odločno uprlo, ko je predlagalo škofijstvo konec 18. stoletja združitev Hrastja in Prebačevega z ekspoziuro Trboje. Izjavili so soglasno, da pripadajo še rajše Šentjuriju, akopram bi imeli v Trboje boljšo in nekoliko krajšo pot.

Duhovsko službo je ustanovil v Hrastju poprej omenjeni Andrej Novak, po domače Pirec, ter sezidal na lastne stroške tudi hišo za duhovnika leta 1817. Beneficij se oddaja kakemu staremu ali bolehnemu gospodu, ki je zmožen še delovati v dušnem pastirstvu. Kraj je prijeten; hiše so v cerkvenem obližju in na ravnem; Kranj, kamor pelje cesta skozi senčne listnate gozdiče, oddaljen samo tri četrt ure. Prvi beneficijat Jakob Štrakelj je prišel s Primskovega na Dolenskem in bival v Hrastju od 1820—1830.

Precej let so zahajali okoličanje v večjih trumah v Rotarjev gozd poleg Hrastja. Med gabrovimi in hrastovimi debli je stal lesen križ z Zveličarjevo podobo. Do te podobe, katere niso imenovali drugače kakor „per guadljivemu Kristusu“, so imeli tako zaupanje, da jim je veljal kraj za božjo pot. Ker ni bilo v začetku nobenega nabiralnika, potikovali so romarji denar kar po križevih razpokah. Rotar, lastnik gozda in cerkveni ključar, sezida na tem mestu kapelo in postavi križ vanjo, katerega hodijo ljudje častit še v večjem številu. Zgoraj imenovani duhovnik Ignacij Valenčič (1846—1853), po pravici sluteč, da so taki shodi v samotah nevarna potuha za rokovnjače, ukaže sv. razpelo prenoviti in prenesti v cerkev, kjer se morebiti še pospeši ljudska pobožnost. Toda božjepotnikov je vedno manj in slednjič izostanejo popolno. Rekli so, da prenovljena podoba ni več ista in da tudi ni v onem kraju, kjer je bila poprej. Zidano znamenje pa stoji še danes blizu ceste, ki pelje iz Hrastja v Čirčiče.

Trije zvonovi imajo vsak drugega zvonarja. Glasovi so jim $e-fis-h = 1, 2, 5$, premer pa $132 : 112 : 88$ cm. Visoki stolp so postavili 1723.

Veliki zvon je vlit leta 1850 Anton Samassa. Križ, Marija z Jezusom v naročju, sv. Matej.

Srednji iz zvonarne Jos. Reiss v Ljubljani leta 1822. Kinča ga šestero podob: Križ, sv. Trojica venča Marijo, sv. Josip, sv. Ivan Krstnik, sv. Matej, sv. Margareta z zmajem.

Mali zvon je iz bližnjega Kranja od zvonarja Iv. Kristijana Riser (1752). Križ, na vsaki strani drži angelj orodje Gospodovega trpljenja (steber, bič, lestvo

i. dr), sv. Ana, sv. Florijan. — V zadnjem času so dobili mesto tega iz Albert Samassove livarne nov zvon s težo 421 kg.

3. Luže.

Ako greš iz Šentjurija naravnost proti severu, prideš v treh četrtinah ure na Luže. Vas se razteguje na obeh krajih ceste, ki pelje v Vele-salo in naprej v Cerklje. Pomanjkanje tekoče vode je zlasti v poletnem času dosti huda nadloga za lužansko okolico. Ime Lausach svedoči, s kako lepimi izrazi zaznamujejo Nemci naše slovenske kraje. Majhena cerkev sv. Ivana Krstnika (več o njem glej Kovor), ležeča pod vasjo, kaže s peterostranskim svetiščem na starejšo zidavo. Pozneje so jo tako predrugačili, da se prvotni slog več ne pozna. Veliki oltar je izdelal kipar Valentin Šubic iz Poljan (1886) za 350 gld., njegov brat Jurij pa naslikal podobo sv. Ivana, ki Krista krščuje. Ob moški strani ladije stoji oltar sv. Andreja, izrezljan v bogatem barok-slogu leta 1691. Koliko truda mora biti s tako rezbarijo in koliko bi stalo enako delo dandanes! — Ob župnikovanju Jakoba Krč († v Šentjuriju 2. jan. 1714) je bila na Lužah bratovščina sv. Ivana. Nekaj časa so imeli ljudje tudi svojega duhovnika, prebivajočega v sedanji mezniji. Spominjajo se ga z imenom „Petičar“, ker so mu dajali za maše petico starega denarja (pet „grčšev“).

V stolpu, ki je gledé male cerkve precej prostoren, visijo trije zvonovi s premerom 105:81:68 cm, vglášeni v dur-trizvoku $g-h-a = 1, 3, 5$.

Veliki tehta 1040 funtov. Dobili so ga iz Anton Samassove livarne leta 1833 in ga hvalijo zaradi dobrega glasu. Križ, sv. Ivan Krstnik, sv. Jurij na konju.

Srednji je Riserjev zvon, vlit v Kranju 1754. Križ, sv. Andrej na postranskem križu, sv. Lucija s palmovo vejo v roki.

Mali z letnico 1767. Križ, Marija z Jezusom v naročju, s krono na glavi, z žezlom v roki in obdana s sijajem, svetnik z lilijo (bržkone sv. Josip). Ob zgornjem robu napis: ✠ SANCTA MARIA ORA PRO NOBIS. (Sv. Marija prosi za nas). Ljubljanski zvonar Baltazar Schneider.

Župnik Josip Lavtižar.

(Dalje prihodnjič.)

„Ave rex Judæorum. — Pozdravljen kralj judovski!

Zaplule misli so nad mano
in kupo mojo napolnile,
vse sveto v meni so vdušile.

O motne misli te,
Neprave misli moje
so spletle ostro krono trnjevo
in njemu dele so jo na glavo.

Na prestol so ga posadile,
s škrlatnim plaščem ogrnile,
Mu dale trs v roke.

„O ave rex Judæorum“
pred njim, za njim so vpile;
pred njim, za njim so rajale,
trpečemu se rogale.

A On molčal je, gledal v niz
In zrl na tleh krvave kaplje,
ki jih je lal zame.

I. M. V.

Prvi veliki petek.

Na Kalvarijo vas vabim Kristove prijatelje, da vidite, kje se nahaja vaš zvesti, za vašo srečo vneti prijatelj. Ne najdete ga danes sredi množice, ki bi ga poslušala, razlagajočega svojih nebeških izveličalnih naukov, tudi ne sredi svojih učencev, ki doslej niso odstopili niti za trenotek. Ne najdete ga sredi razdivjane množice, ki obdaja vašega na križu visečega prijatelja. On, Bog in človek skupaj, pravi Bog v človeški podobi, edinorojeni Sin Božji, najpravičnejši, najnedolžnejši — na križu! — O kako pretresljiv pogled za vsako srce. Tu ne povzdiga svojega glasu, da bi oznanjeval zbrani množici sv. evangelij, ampak na okrog se ozirajoč išče onih, ki so mu pred kratkim sledili na vseh Njegovih potih. On išče s svojimi očmi one dvanajstere apostole, ki so mu zatrjevali zvestobo do smrti. Kje so zdaj? Poskrili so se, ko je bilo treba pokazati v dejanju svojo ljubezen za vnetega, ljubljenega učenika. Samo jeden, učenec ljubezni, sv. apostol Ivan stoji z Marijo, materjo bolečin, pod križem. — Kje so tisočeri ozdravljeni, kruljevi, slepi, glubi, mutasti? Ne vidiš jih poleg križa; znabiti se skrivajo ali pa stoje sredi zaslepljene množice in z njo vred kličejo: „Križaj ga . . . stopi doli . . . pomagaj si!“ Kje so zdaj množice, katere je nasitil čudežno v puščavi, kje oni, ki so pred par dnevi klical: „Hozana, ta je prorok, ki je moral na svet priti, kakor resnično živimo!“ Ne opazuje je njegovo oko. Zapuščen od nekdanjih prijateljev visi med dvema razbojnikoma na križ pribit v zaničevalen posmeh svojim sovražnikom. Razbojnik na Njega levici ga preklinja, preklinja ga satanska množica, govoreč: „Druge je ozdravljaj; sam sebi ne more pomagati — druge je klical v življenje, sam sebi ne more rešiti življenja — hotel je, da poderemo ta velikanski tempelj, da ga on v treh dneh sezida — poglejte, kako ga zida, ko se s žebli prabit niti s križa ganiti ne more. Govoril je, da je kralj, sedaj mu diči trnjeva krona njegovo glavo, trdil je, da je Sin božji, sedaj kliče, da ga je Bog zapustil. Smelo je vprašal nas, kdo ga zamore greha prepričati, in vendar umira na sramotnem križu kot hudodelnik.“ Zaslepljeno ljudstvo! — Trpeči Jezus! Kakošen glas se čuje iz Tvojih ust? „Oče odpusti jim,“ mojim sovražnikom? Prijatelj! preglej Njegovo trpljenje! Koliko trpe njegovi počutki: njegove oči vidijo preklinjajočo množico, cela vrsta sovragov — a nobenega prijatelja; njegove ušesa slišijo zaničevanje in grozno kletev; njega grlo čuti najhujšo žejo; njega usta žolč in kis. Da, ne ogovarja Vas zastonj: „O vi vsi, ki greste

mimo, stojte in pogledjte, če je katera bolečina, kakor je bolečina moja." Vse ga je zapustilo — sam med nebom in zemljo končuje najvišjo svojo nalogo. Brez tolažbe išče utehe pri ljudeh, kjer je ne najde, išče pri Bogu Očetu in je ne najde. Mili vzdih se mu izvije iz prs: „Moj Bog, zakaj si me zapustil." Kolika je morala biti ta bolečina, ko se ni pritožil radi nobene druge — Prijatelj, stopi ti pod križ, imej sočutje z njim, saj zaradi tebe trpi, zaradi tebe se je dal razpeti na križ. Tu ti je odprl zaklad, zaklad milosti, ki jo obilno deli vsem; saj pravi: Pridite k meni vsi pod križ in polastite se križevega zaklada. — Dragi! Ne zmenimo se za zaslepljeni svet, podajmo se pod njegov križ: največičastnejši znak sv. naše vere je — križ!

L. P.

Česa nas uči Gospodnji križ?

Križ — nekdanj sramotno znamenje, od katerega se je z gnjusom in kletvico obračal Jud in pagan — vsak je bil proklet, kdor je visel na njem! — zadobil je ves drugačen pomen, odkar ga je posvetil naš Gospod Jezus Krist. On — Bog, Stvarnik in Gospod vsega vesoljstva je umrl, umrl sramotno na križu v zasmeh trdosrčnemu, popačenemu hudstvu. A Njegova dragocena kri, ki je tekla po križu v odrešenje za nas, oprala je sramotni pečat s tega znamenja in ga obdala z lučjo nebeško. Poprej znamenje sramote — zdaj znamenje zmage. Poprej znamenje, ki je vsak s studom od njega obračal svoj pogled — zdaj zrcalo vseh čednosti, zrcalo, ki v njem spoznavamo sami sebe in vidimo, koliko nam še manjka, da bomo podobni Njemu, kje umrl na njem iz ljubezni za nas. Poprej znamenje sovraštva — sedaj znamenje ljubezni! Ah, glejmo zrimo na sveti križ Gospodov in učimo se iz njega spoznavati sebe, spoznavati Gospoda! Kaj pa nas uči sv. križ? Mnogo, mnogo. Na vrhu križa bereš zapisano „uboštvo“, spodaj „ponižnost“, na desni „potrpežljivost“, na levi „pokorščina“, na spodnjem „ljubezen“.

„Uboštvo!“ Da uboštvo je Gospodar in kralj vsa, ves čas svojega življenja. Kot revno dete se je rodil v ubogem hlevu betlehenskem, kjer Ga je Njegova revna mati povila v priproste plenice in položila v borne jasli! Človek, si li bil ti tako ubog, ko si prišel na svet!? Za te je imela tvoja mati gorke plenice, mehko zabeljko in ti nisi zmrzoval kakor On tam v hladnem hlevu na slamni v jasliah! In pozneje v svojem javnem življenju? Nisi sam rekel: „Ptice imajo svoja gnezda, zveri svoje votline, Sin človekov pa nima, kamor bi položil svojo glavo.“ Tako je govoril On, ki je Gospod vsem svetovom in vsem zakladom. Mi pa godrnjamo, če se nam za hipek slabo godi, in blepimo le po posvetnem blagostanju, a se ne zmenimo za duhovno bogastvo. Križ Gospodov nas uči drugače. Poslušajmo glas svojega križanega Izveličarja! Rabimo in skrbimo za posvetne potrebe le toliko, kolikor nas ne ovirajo na potu proti nebesom, družega se pa otresimo!

Ubog je živel, ubog tudi umrl, umrl na golem, trdem križu, oropan še svojih oblačil! Vse, vse so mu vzeli, umrl je sirotin kakor nobeden zemljan.

Umrl je zapuščen od vsega sveta! Kje je kak človeški otrok, da bi umiral tako ubog? Najzadnjemu človeku privošči ob njegovi smrtni uri ležišče v kotu, kjer more izdahniti svojo dušo. Če tudi neznana, — vendar le mu človeška roka zatrisne trudne oči. Sin božji tega ni imel!

„Ljubezen!“ se bere na srčni rani Gospodovi. Kristijan moj, bodeš li ti neobčutljiv proti toliki ljubezni Jezusovi? Glej kako te je ljubil in ti pokazal, kako moraš tudi ti Njega ljubiti. Viseč na križu med nebom in zemljo, vsega oropan, trpeč neizrecne bolečine, zapuščen od vseh je umrl, umrl — za nas! Svetu se ni smilil, smilil se je brezčutni naravi. Zemlja se je zgrozila nad tolikim hudodelstvom in se groze potresla, solnce je v žalosti zatemnilo svoje obličje in ni več hotelo pošiljati luči na ta grešni svet.

Mrtva narava je čutila z Gospodom, a človek, ki ima v prsih čuteče srce, ne! Ljubezni niso imeli do Njega, ki je vse dal iz ljubezni za nas, dal svoje življenje, dal zadnjo srago krvi iz srca iz ljubezni do ljudi, ki niso imeli zanj niti solze usmiljenja. Razpel je roke na križu, da bi v ljubezni objel vse ljudi, a ti — kolikrat nimajo zanj družega, nego zasmeh. Dal je za te vse — svoje življenje, daj ti Njemu vsaj svoje srce! Novo postavo Vam dam, da se ljubite med seboj, kot sem jaz Vas ljubil!

Križ Gospodov nas uči dalje ponižnosti. Ali ni to največja ponižnost, ako se Bog iznebi svojega večnega veličanstva in postane človek, prenaša vsa mogoča poniževanja in naposled umre najzadnejše smrti kot hudodelec — na križu? Učimo se od Njega, ki je „krotak in iz Srca ponižen.“

„Potrpežljivost!“ Da potrpežljiv je bil naš Izveličar. Koliko je potrpel nad svetom, koliko sam ob sebi. Farizeji so mu pripeljali javno grešnico, češ ali ne zasluži, da se kamenja. Gospod pa je potrpel, jo ljubeznivo posvaril, farizejem pa dejal: „Kateri Vas je brez greha, naj prvi vrže kamen na njo.“

In še veliko, veliko vzgledov je v svetem pismu, kjer vidimo, kako je Gospod s svojo potrpežljivostjo in ljubeznivostjo grešnike spreobračal in za se pridobival.

Posnemajmo Ga v tej lepi čednosti! S potrpežljivostjo se doseže veliko več, kakor pa z odurno naglôbo. Koliko je On pretrpel in tudi potrpel, ko so Ga po krivici vlačili od jednega sodnega dvora do drugega in povsod grdo ž Njim ravnali. „Kakor ovca je bil peljan v smrt in ni odprl svojih ust.“ To je storil iz ljubezni do nas in nam v izgled.

Slednjič „pokorščina“. Gospod naš je posvetil pokorščino bolj, kakor vsako drugo čednost. O vseh 30ih letih, ki je je preživel z Jožefom in Marijo v Nazaretu, nam evangelist drugega ne pripoveda kakor: „In jima je bil pokoren.“ Veliko je rečeno s temi besedami. Tu v nezadnem Nazaretu je živel v tihoti, pomagal je svojemu redniku in materi Mariji pri delu „in jima je bil pokoren.“ — Glej kristijan moj, vse to te uči Gospodnji križ. In zdaj pogledj, v koliko si podoben našemu trpečemu Izveličarju. Križ Gospodov, to je naše zrcalo. V njem se ogledujmo, in skušajmo vedno bolj podobni postati Njemu, ki je umrl na križu.

A križ ni samo naše zrcalo, nego tudi znamenje naše vere, našega upanja in ljubezni, „s katero nas ljubi Gospod Jezus Krist.

Pod sveti križ se zatekajmo po tolažbo v vseh bridkostih. Ko na vsem svetu ne bo tolažbe za nas, pod križem Gospodovim jo najdemo gotovo. Da

»križ, oj nada ti edina
slednjega si tu trpina.«

V križu Gospodovem je naše rešenje, naše življenje in zavetje pred vsemi sovražniki!

»Ave crux, spes unica!
Pozdravljen križ, jedino upanje!«

M. Š.

Meso na veliki petek.

Pred več leti se je — tako posnamemo iz „Primorskega Lista“ št. 11. — pripetila v nekem kraju na Goriškem sledeča dogodba, ki naj bi bila v resno svarilo vsem onim, ki lahkomišlno prezirajo sv. vero in njene zapovedi.

Mladi ogljar Sebanec je bil izmeje onih nesrečnikov, ki so izgubili vero in ki se norčujejo iz vsega, kar je božjega in svetega; zato ga je pa že na tem svetu doletela kazen. „Veliki petek zjutraj“ — tako je pripovedoval eden izmed njegovih tovarišev — „smo peljali oglje na postajo; šli smo od doma bolj zgodaj, nego po navadi, da bi bili doma vsaj zvečer pri pridigi Kristusovega trpljenja. Ko smo blago oddali na postaji, šli smo v krčmo, da se nekoliko okrepcamo s kozarcem vina in suhim kruhom, saj je bil veliki petek. Za nami pride tudi mladi Selanec. Ko nas ugleda pri suhem kruhu, začne se nam smejati in govori: „Ali boste danes pri suhem kruhu? Bi li danes ne dišala kaka klobasica, če tudi je petek, in še veliki petek po vrhu?“

Mi smo molčali, ker smo vedeli, da Sebanec ni nikoli maral za božje zapovedi. Odgovarjati pa bi bilo le kvarljivo, ker je bil poleg drugih slabih lastnostij tudi še surovega vedenja. Vzel je iz žepa klobaso in jo začel jesti, poleg tega si je naročil dobrega vina in se smejal nam, ki smo to videči hiteli iz krčme. Ko smo se poslovili od krčmarice, dejala nam je še sama: „Bog se usmili takega človeka; a nima je vere.“ Mi smo tudi rekli, da najbrže nič, in sram nas je bilo takega človeka iz naših krajev. Napojili smo živino, vpregli in šli proti domu. Sebanec pa je ostal v krčmi ter popival, ker ga je žejala povžita klobasa. Počasi se ga je nekoliko nalezelo, potem pa je vpregel tudi on in odšel. Na vozu je najbrže zaspal, konji pa so vozili po svoje. Bog si ga vedi, kako je bilo, da so konji zavozili v stran in sicer na najbolj nevarnem kraju. Voz se je prevrnil v potok, v katerem je voda bila sicer majhna, a so molele iz nje velike skale. Na tako škalo je priletel z viška Sebanec ter se najbrže takoj ubil, kajti našli so ga z razbito glavo v vodi. Tudi eden izmed konj se je ubil, drugi pa je stal nepoškodovan vso noč v vodi poleg ubitega tovariša in ubitega gospodarja.

Drugi dan so našli vse skupaj v vodi. Starega Sebanca, očeta ponesrečenca, je ta novica zelo pretresla; silno je žaloval, ne toliko radi izgube sina in konja, temveč radi take nesrečne smrti, ker vedel je, da sin v življenji ni bil nič prida. Ko pa je čul, kako se je nesrečni sin norčeval iz posta velikega petka,

izvil se mu je iz prsij globok vzdih: „Bog, ti si usmiljen, a tudi pravičen! Kakoršno življenje, taka smrt! Nikoli ni maral za Boga, molitev in svete stvari, zato pa tudi tak konec! Bog se usmili njegove nesrečne duše!“

M. K.

Trnjeva krona našega Odrešenika.

Le z malo besedami so nam popisali evangelisti oni pretresljivi prizor iz trpljenja našega Gospoda, ko so Ga kruti vojaki zasmehovaje kot kralja Judov ovenčali s trnjevo krono. Pa tudi te kratke besede nam zadostujejo, da si predočimo krvavo venčanje, ki nam vzbuja gorko sočutje do O Irešenika, ob enem pa gnjus do človeške zlobe, zmožne takega dejanja. Evangelist Matej piše: Tedaj so poglavarjevi vojaki Jezusa seboj vzeli na sodišče in so k njemu spravili vso trumo. In so ga slekli in so mu ogrnili škrlatni plašč. In so vpletli krono iz trnja in so mu jo dejali na glavo in trs v njegovo desnico in so pred njega poklekovali in ga zasramovali rekoč: Zdrav bodi kralj judovski! In so vanj pljuvali in trs jemali in ga tolkli po glavi.“

V vseh časih krščanstva so se verniki z ljubeznijo in hvaležnostjo spominjali zasramovanja in muk, ki je trpel Krist pri kronanju. To češčenje pa so tudi prenesli na mučila in na krono, ki mu je povzročala z bodečim trnjem neznosne bolečine na glavi.

Cerkveni pisatelj Tertulijan iz 2. stoletja spriduče, kaj so kristijani ob njegovem času mislili o trnjevi kroni. Kronanje O Irešenikovo so skrivnostno razlagali. „Kakošna je bila krona?“ tako se vpraša Tertulijan, „kakšna je bila krona, ki jo je nosil Krist iz ljubezni do nas? Tako mislim, da je morala biti iz osata in trnja, saj ste te dve rastlini podoba grehom, ki je je zagrešila zemlja, ki pa je je razrušila moč križa. Ne misli pa samo simboličnega pomena trnjeve krono, ampak misli veliko bolj na sramotenje, zasmehovanje in neizrečene muke Gospodove, ko mu je trnje raztrgovalo sence.“

Opomniti je treba, da se prvim kristijanom ni zdelo spodobno venčati se s cveticami, zato ker je bil Krist sramotno venčan s trnjem.

Kakor Tertulijan, govori tudi sv. Atanazij o trnjevi kroni. V svojem krasnem govoru „O križu in trpljenju našega Gospoda“ pravi: „Oblekli so ga v škrlatni plašč, trnjevo krono so mu položili na glavo, in mu potisnili v roko trs. Peljali so ga venkaj in se priklanjali pred njim. Glej, nov redek čudež, v resnici, znamenje velike zmage! Pred njim, ki so Ga obsodili kot človeka, se klanjajo kot pred Bogom; kogar so zaničevali kot najnižjega izmed ljudstva, tega imenujejo kralja; komur so slekli priprosto obleko, tega oblečejo v škrlatno; kogar so zasramovali, kličejo Ga proroka; kogar so zasmehovali in ga bili, temu dajo znamenje zmage: škrlatni plašč, trnjevo krono in trs. To so storili iz napuha, a vedeli niso, da so s tem priznali Njegovo moč nad sabo. Po grehu je namreč bila zemlja omadeževana in dolg krvi je bolj narastel od povodnji in iz semena prokletstva je povsodi kličilo trnje. Z dolžnim pismom v rokah se je dvignil sovražnik zoper nas vse in nas je vladal trinoško. Zato mu je Gospod vzel vse, kar je imel in je sam oblekel kraljevska znamenja, ko je

šel v smrt, da očitno pokaže, kako zmaga čez smrt ni brezvspešna, ampak da donese prostost. V škrlatnem plašču je nosil dolg krvi; v trnjevi kroni trnje grehov; dolžno pismo v vodnem trsu. To pa je storil naš Gospod, da s svojo smrtjo uniči satanovo gospodarstvo in očisti stvarstvo, da namesto trnja da vsem življenje, namesto prokletstva blagoslov. Zato je on naše grehe vzel nase, svojo kri razlil po zemlji in namesto trnja sta zrastle dobrota in bogoljubno življenje.

Ni še natančno znano, kdaj so začeli javno častiti trnjevo krono. Misel, da je Odrešenik svojo daritev na križu dovršil s krono na glavi, bila je že v najstarejših časih krščanstva in potrja jo delcma tudi evangelist Matej pišoč, da so Kristu slekli škrlatni plašč, ko so ga peljali, da bi bil križan. Trditi smemo, da bi bil tudi o trnjevi kroni isto zapisal, če bi mu jo bili pred križanjem vzeli z glave. Verjetno je, da so si jo zvesti privrženci Gospodovi ali pa pobožne žene prisvojile po njegovi smrti. Saj so tudi druga mučila vzele v svoje varstvo kot dragocenosti napojene z Njegovo rešujočo krvijo, škrlatni plašč, steber, ob katerem je bil bičan, mrtvaški prt i. dr. Vse te svete ostanke so potem hranile in čuvale pobožne krščanske rodbine od rodu do rodu. Če pa pomislimo, da so imeli Judje navado ob enem pokopati umorjene in njih mučila, mogoče je tudi, da so zakopali na Kalvariji s križem, žebli in napisom tudi trnjevo krono. Če bi temu bilo tako, potem je cesarica Helena ob enem s križem našla tudi krono. Ker pa poročila o tem molče, zato tako razlaganje ni kaj verjetno.

Dognano pa je, da je hranila cesarica Helena vsaj en del trnjeve krona, ker je poslala eno njeno vejico v Trevir na Nemško in dva trnja v Rim v cerkev sv. Križa (Santa Croce), kojo je ona dozidala. V njenih časih so že v širših krogih častili trnjevo krono. Sv. Pavlin iz Nole namreč piše: „Če so velike časti vredne jasli Odrešenikove, reka, kjer je bil krščen, vrt, kjer je molil, dvorišče, kjer je bil obsojen, steber, kamor je bil pri bičanju privezan, trnje, s katerim so ga kronali, les, ki je bil na njem križan, skala, kamor je bil pokopan, kraj, kjer je od mrtvih vstal in šel v nebo; če te kraje častimo zaradi tega, ker je Gospod bil tam in nam kot žive priče svedočijo, kaj se je nekdanj z njimi godilo: s kako pobožnostjo bomo šele nekdanj gledali Njega samega v nebesih!“ Koncem 3. stoletja piše Gregor iz Toursa: „Pravijo, da je celo trnje v Kristovi kroni zeleno; četudi bi se kronini listi posušili, vendar bi je božja moč vsak dan oživila.“

V šestem stoletju se je trnjeva krona nahajala skoro gotovo v Carigradu. Cesar Justinijan je namreč podaril pariškemu škofu Germanu „trnje iz Gospodove krona“. Pozneje, začetkom 9. stoletja je tudi Karol Veliki prejel iz Carigrada nekaj delov mučeniškega orodja in sicer 1 žebelj in precejšen del sv. križa. To pa je pozneje podaril Karol Plešeglavac opatiji v Saint Denis. Ko se je Karol Veliki vračal iz Palestine skozi Carigrad domov, dobil je zopet nekaj ostankov trnjeve krona, ki se nahajajo zdaj v Ahenu, maldelek celo na Angleškem v opatijski cerkvi malmesburyški.

Kakor smo videli, prišli so le mali delci trnjeve krona na zapad. V teku poznejših stoletij so carigranski vladarji še večkrat poslali kak drobec krona

Odrešenikove zapadnim vladarjem. Leta 1204 za časa IV. križarske vojske je bila trnjeva krona še v Carigradu in leto pozneje je prejel francoski kralj Filip II. od nje 1 trn. Od tega časa pa je ni bilo več v tem mestu, ampak šla je v Pariz, kjer se nahaja še dandanes. Kako se je to zgodilo? Leta 1238. se je mudil carigraski car Balduin v Parizu. Ker je prišel v denarno zadrego, zastavil je kralju Ludoviku Svetemu Izveličarjevo trnjevo krono. Kralj je takoj poslal v Carigrad dva pridigarja Andreja in Jakoba, da bi jo prinesla v Pariz. Prišedši tje sta zvedela, da je krona že zastavljena benečanskemu patriciju Kvirinu za 13.134 grških denarjev. Takoj sta obljubila plačati vsoto, za katero je bila zastavljena in tako sta prišla v posest dragocene relikvije. Vračala sta se domov skozi Benetke, kjer sta z odobrenjem kraljevih plačala odkupnino. Kraljima je šel s sorodniki in obilnim spremstvom šest milj do mesta Sens naproti. Tu so tudi odprli leseno posodo in se prepričali, da so pečati in dokumenti popolnoma pristni, odprli so še srebrno skrinjico in zlato kaseto, kjer je bila trnjeva krona. S svetim spoštovanjem si jo je ogledal kralj in ljudstvo. Od tu so jo spremili z veliko slovesnostjo in pobožnostjo v Pariz. Kralj in njegov brat sta jo bosonoga nesla v priprosti obleki na svojih ramah. Bosonogi so šli vojaki pred procesijo in za procesijo. Ves dvor, svetna in redovna duhovščina se je udeležila sprevoda v nedoglednih vrstah. Menihi so nesli trupla svetnikov in druge relikvije. Vse mesto Pariz je bilo na nogah. Praznično oblečeno ljudstvo je veselja vriskalo. Krono so najprej ohranili v cerkvi sv. Štefana; osmi dan pa so jo izpostavili v javno češčenje vsemu ljudstvu pri sv. Antonu. Potem je bila še nekaj časa v cerkvi „Notre Dame“ in potem sta jo zopet bosonoga prenesla kralj in njegov brat Robert v kapelo kraljeve palače. Ta slovesnost se je vršila, kakor jo je opisal nadškof senški Walter Cornutus, 19. avgusta 1239. Kralj je nato dal sezidati na mestu svoje dvorne kapele zakladnico „Saint Chapelle“, kjer je bila trnjeva krona do francoske revolucije. Zakladnične ključke je hranil kralj sam, da ni nihče mogel priti brez njegove volje do svete relikvije. Za časa revolucije so jo l. 1791 prenesli v Saint Denis, odkoder je prišla z nova v Pariz, kjer so jo oropali dragocenostij. L. 1806 so jo poslednjič premestili v stolnico „Notre Dame — Naše Gospe“, kjer je še danes v novi dragoceni posodi.

To je ob kratkem zgodovina trnjeve krona našega Gospoda in Odrešenika.

Poglejmo pa še njeno vnanjo podobo in tvarino, iz katere je spletena. Kakor smo razvideli iz njene zgodovine, je krona v Parizu prava krona našega Gospoda. A glej, prvi pogled na njo nas osupne, pred njo stojimo, kakor pred neko zastavico, ne vemo, ali bi verjeli, da je to pristna krona ali ne. Od prve mladosti smo namreč vajeni, da si jo predstavljamo kakor diadem ali venec spleten iz več trnjevih vej. A krona v Parizu ni nič drugega kakor venec iz — trsja ali bičevja. Notranji premer obsega 21 cm, obod krona pa je debel 2 cm. Trsje je zvito po dolgem v podobi obroča in na 16 mestih počez ovito in pritrjeno z bilkami podobnimi trsju. Zlata žica, ki se vleče po sredi venca, drži bilke skupaj. Ako bi zgodovina in izročila ne pričala o njeni pristnosti, zma-

jevali bi prvi hip osupli z glavo. Vendar pa je ravno ta neznatna zunanja podoba nov notranji dokaz, da je krona res pristna, kajti nikdar bi si nihče ne bil mogel izmisliti za Odrašenikovo krono tako neznatne tvarine, ako bi jo bil hotel ponarediti.

Ta pariška krona pa seveda ni cela trnjeva krona našega Gospoda. Znano je, da je na svetu še več „svetih trnov“, ki izvirajo iz Carigrada ali Pariza od prave trnjeve krone. Tudi mnogo cerkvenih pisateljev tje do sv. Hijeronima in Gregorija iz Nice govori o določenem trnu, iz katerega je bila spletena. Kaj naj torej mislimo o trnjevi kroni z ozirom na to, da je prava krona v Parizu spletena iz trsja. To zagonetko si prav in lahko tako pojasnimo, da si predočimo, kako je ta krona nastala. Rimski vojaki so porabili trsje, da so pritrdili in privezali trnjeve veje. Vsako trnjevo mladiko so namreč pritrdili na eni strani v obroč zvitega trsja, potem jo upognili do druge strani in jo istotako privezali. To čisto naravno razlago potrjuje tudi armenska tradicija, ki trdi, da je bila Odrašenikova krona spletena iz dveh različnih delov.

Ako si mislimo, da je na ta način nastala trnjeva krona, predočujemo si tudi prav lahko njeno prvotno obliko. Po svedočbi starih pisateljev je imela obliko pokrivala. Torej je imel naš Gospod vso glavo pokrito s trnjem — in glej, takoj so nam bolj jasne besede evangelistove: „In so vanj pljuvali in trs jemali in ga tolkli po glavi.“ Pa tudi muke Kristove so bile tem večje, ker so vojaki s to bridko šalo zabadali ostro trnje v kožo in meso po vsej glavi.

V poznejših časih so vzeli obroču trnje in posamezne njegove dele so poslali carigranski vladarji imenitnim osebam ali cerkvam. Zato je dandanes Odrašenikova krona ohranjena v tako slabem stanju.

Preiskovali so tudi posamezne trne na različnih krajih in tudi to preiskovanje je pokazalo, da je imela krona dvojno vrsto trnja. Prva vrsta — ostanki v Treviru, Pizi in Brügge — ima dolge bodice iz takozvanega Kristovega trnja (*Zizyphus Spina Chr. L.*); druga pa — Santa Croce in Santa Prassede — dolge in tanke, podobne trnovemu jasminu (*Lysium europaeum L.*). Toda ti vrsti trnja ne rastejo v obližju Jeruzalema, ampak prva le v najbolj vročih krajih Palestine, druga pa v Jordanovi dolini in ob morski obali. To je dalo povoda, da so začeli nekateri preiskovati, če niso vojaki porabili kake druge vrste trnja, ko so spletali Kristu krono, a dosedaj še niso edini, kateri vrsti bi prisodili to čast.

Ostanki trsnega oboda so sila redki, to pa zaradi tega, ker je venec v Parizu skoro popolnoma ohranjen. Veliko bolj pogostni so sveti trni. Štejejo jih do 570, a vsi gotovo niso pristni, ampak mnogi so samo radi tega časti vredni, ker so prišli v dotiko s kakim pristnim trnom. Z gotovostjo pa se da dokazati, da so ostanki, ki jim skazujejo največ časti, res iz pristne trnjeve krone. Največ jih izvira iz Pariza. Najlepše ostanke imajo ohranjene Benediktinci v Andeksu na Bavarskem, namreč štiri mladike, najdaljša meri 11 cm. V Monakovem imajo ostanek s štirimi trni cerkev wevelghemška v Belgiji s tremi, najlepši pa se nahaja v stolnici v Treviru, ta ima osem trnov deloma celih, deloma pa nekoliko odlomljenih.

G.

Pasijonski glasovi.

1.) Na križu viseč je naredil naš Gospod Jezus Krist svojo oporoko in vsakemu nekaj zapustil: Apostolom preganjanje, Judom svoje telo, nebeškemu očetu svojo dušo, ženinu nevesto, svojo mater, razbojniku raj, nespokorjenemu grešniku pekel, v resnici se pokorečim sv. križ.

Sv. Avguštin.

2.) Odpri veliko knjigo svetnikov in svetnic in poglej, če najdeš kakega svetnika, ki ne bi bil občutil križeve teže; Salomon je živel v nasladnosti a padel je.

Sv. Hijeronim.

3.) Ni dovolj, da praviš: Oče, grešil sem, odpusti in prizanesi. Tudi Savel je rekel: Grešil sem, pa ni se mu prizaneslo, kakor Davidu, kateri je poleg tega delal še ostro pokoro.

Ezechij.

Priobčil L. P.

Kako se svet posti.

Tudi svet se posti! Kako bi se pritoževal ta sprijeni svet, ko bi zahtevala cerkev od njega stoti del onega posta, katerega si svet nalaga, da doseže časno srečo. Dasi je svet vedno proti cerkvenemu postu, posti se vendar; seveda ne iz dobrega ampak zgolj posvetnega namena, da — večkrat iz prav grešnega namena.

Posti se skopuh: zdravnik mu priporoča boljše, tečnejše hrane. Toda kaj se skopuh meni za njegove opominje: raje strada in si pritrjuje, da si le kopicji svoje imetje.

Posti se požrešnost in nezmernost. Malo čudno zvene te besede, a so resnične. Koliko ljudij v svojih mladih letih zapravi svoje imetje v požrešnosti in pijančevanju: pride jesen življenja — pa se mora postiti vsled pomanjkanja.

Posti se lenoba: Že apostol Pavel pravi: „Kdor ne dela, naj ne je.“ In res dostikrat lenuh ne more jesti, ker ničesar nima. Posti se, a žal, brez zaslužnja!

Posti se nečimernost, ne sicer vedno in povsod, a vendar pogostoma. Marsikateri mladenič ali deklica si raje pritrga grizljejev pri hrani in se trdo posti, da si le more kupiti nečimerne obleke. Koliko se jih posti in uživa na dan samo jedenkrat in še takrat po malem, da le more iti zvečer na plesišče.

In še bi našli veliko vrst ljudij, ki se postijo in si pritrjujejo v jedi in v pijači, da le vstrežajo svojim strastem in si pripravljajo na videz zadovoljnega življenja. — Žalostni ti postilci!

L. P.

I. Bratovske zadeve

molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec aprilj 1900.

(Spis potrdili in blagoslovili sv. Oče.)

a) Glavni namen:

Hvaležnost do Boga.

b) Posebni nameni:

13.) **Veliki petek.** Zmaga sv. cerkve nad sovražniki križa. Pospeševalci molitvenega apostoljstva in bratovščine Srca Jezusovega.

14.) **Velika sobota.** Šolska mladina. Odprava raznih nedostojnosti. Več redovnih predstojnikov.

15.) **Velikonočna nedelja.** Trdna vera v od smrti vstalega Odrašenika. Da Slovani dojdejo do ene vere. Otroška zavetišča.

16.) **Velikonočni ponedeljek.** Misijoni. Avstrijski katoličani. Družinski mir.

17.) **Velikonočni torek. Sv. Rudolf.** Habsburška vladarska hiša. Romanje v sveto deželo in v Rim. Zabranitev nesrečnih zakonov.

18.) **Sv. Apolonij.** Stanovitnost v izkušnjah. Katoliško društveno gibanje. Krščanska vzgoja otrok.

19.) **Sv. Krescencij.** Oskrbovanje bolnikov in ubožcev. Odvrnitev očitnega pohujšanja Kupčijske zadeve.

N.

Prošnja.

V velikih zadregah sem v domači hiši in zunaj hiše Veliko »Daničinih« letnikov imam in ginjen čitam v njih zabeležena uslišanja; pa se spominjam tudi svojega č. strica Frana Vrbiča, sopotnika s prejšnjim »Daničinim« urednikom, preč. g. Luko Jeranom v Jeruzalem. Priporočite me, prosim, skupni molitvi »Daničarjev«. Tudi sam hočem moliti in se ob uslišanji svojim imenom očitno zahvaliti.

*Ivan Velič, posestnik pri sv. Ruprtu,
v Slov. Goricah na Sp. Štajerskem.*

Raznoterosti.

Katoličanstvo v Združenih državah ameriških. Število katoliškega prebivalstva znaša tačas v ameriških združenih državah 9.907.412 duš nasproti 9.856.622 v prejšnjem letu. Navidezno mali naraščaj se da pojasniti s tem, da so leto poprej previsoko cenili število, dočim se je letos naznanilo natančno število s pomočjo cerkvenih predstojnikov. Duhovščina šteje tačasno: 1 papeževga delegata (odposlanca), 12 nadškofov, 80 škofov in 11.119 duhovnikov, od teh je 2756 redovnikov. Lansko leto je bilo 208 duhovnikov novoposvečenih. Število hramov božjih je od 9570 poskočilo na 10.002, kapelic je 1569. Župniških šol je 3581, katere obiskuje 815.063 učencev. Vseh sirotišnic je 251, v kojih se nabaja 35.030 sirot. Izmed višjih šol je omeniti 191 učilišč »Colleges« imenovanih za dečke, 665 ženskih akademij, 11 vseučilišč in 32 semenišč. Iz teh podatkov je videti, da prav lepo napreduje katoličanstvo v Ameriki.

J. P—r.

Katoliški napredek na Francoskem. Gotovo v nobenem mestu na svetu ne store toliko hudega, a tudi toliko debrega ne, kakor uprav v Parizu. Omenimo le jedne stvari. Nedavno je bila v Parizu katoliška skupščina, pri kateri so sodelovale razne politične stranke. Royalisti, krščanski demokratje in liberalni katoličani so se združili v glavnih načelih, ki se tičejo versko-cerkvenega vprašanja in odnošaja cerkve do države. Vse stranke brez izjeme so uvidele, kako je potreben prepород francoskega naroda v versko-moralnem oziru, zakaj edino katoliška načela morejo narode osrečiti. Francoski narod čedalje bolj propada in se pogreza v nemoralnost. Vzrok temu je pomanjkanje vere, saj uprav vero so tam odpravili in izvrgli iz leposlovja, umetnosti, znanosti, društva, politike, iz privatnega in javnega življenja. Zato ni dvoma,

da je bil ta sestanek zelo važen za vso katoliško Francijo. Nobena dežela v Evropi se ni toliko trudila za širjenje krščanske vere kakor Francoska. Francoski misijonarji oznanujejo po vseh delih sveta izveličalne resnice Kristove, uče in spreobračajo divje narode in se ne strašijo nikakih žrtev. Število francoskih misijonarjev se množi od leta do leta. L. 1789 je bilo 300 francoskih misijonarjev na vshodu, sedaj pa je 80.000 duhovnikov, redovnikov, sester in bratov, ki opravljajo delo krščanskega usmiljenja. Na Francoskem bijejo ljut boj katoličani in brezverski framasoni. — Ker razširjajo framasoni javno in skrivaj zlasti po knjigah in časopisih versko mlačnost in brezverstvo, zato se je osnovala katoliška liga, ki ima namen pospeševati katoliško časopisje in knjige. Iz vsega je razvidno, da raste po Franciji katoliška zavest od dne do dne.

A. M.

Listek.

Kardinal Miecislav Ledochowski, rodome grof, je 25. marcija t. l. praznoval 25letnico svojega kardinalstva. Rojen v Gorki na ruskem Poljskem, se je pozneje učil v Rimu in bil tam l. 1845 mašnikom posvečen. 39leten je bil imenovan titularnim nadškofom, preden je prevzel nuncijaturo na bruseljskem dvoru. A že poprej je služboval kot nuncijaturski avditor v Lizboni in za delegata v Novi Gradi. Po 9letnem bivanju v Bruselju je bil imenovan gnezenskim ter poznjanskim nadškofom. Po 8letnem tukajšnjem poslovanju ga je pripravil »kulturni boj« v 2letno ječo in država ga je odstavila od škofijstva. A kot jetnika ga je 15. marcija 1875 imenoval Pij IX. kardinalom. Iz ječe se je podal naravnost v Rim, kjer so zelo sposobnega dostojanstvenika uporabili v različnih kardinalskih kongregacijah, skoro 10 let pa deluje v neizrečeno važni službi kot prefekt obema propagandama skrbeč za vse misijonstvo po vsem katoliškem svetu. Zato se premnogokrat plega blega papeža (»papa bianco«) — kar je Leon XIII. — imenuje še rdeči papež (»papa rosso«) — kar je kardinal Ledochowski. — In, dragovoljni čitatelji, ta sedanji »rdeči papež« je naša kri — Slovan. Veselje nam bodi, da vsepovsod prodira naš um in naša dlan.

Škofijska kronika.

Premilostni gosp. knežskof dr. Anton Bonaventura se je odpeljal torek, 27. marca, na Dunaj in je bil sredo pri cesarju v avdijenci. Nedeljo, 1. aprilja, je bil na Preski, kjer je slovesno vpeljal bratovščino škapulirja Marije sedem žalosti. Ponedeljek, 2. aprilja, je obiskal uršulinski samostan v Škofji Loki. Sredo, 4. aprilja, je maševal na Selu pri Karmeličankah. Petek, 6. aprilja je maševal pri sv. Florijanu radi praznika Marije sedem žalosti in popoldan je ondi vsprejemal žene v bratovščino posvečeno tej skrivnosti. Saboto, 7. aprilja, je posvetil dva altarja v frančiškanski cerkvi v Novem Mestu, potem pa se je odpeljal v Šmarjeto, kjer je nedeljo, 8. aprilja, slovesno sklenil sv. misijon.

—s.—